

UŽKREČIAMŪJŲ LIGŲ IR AIDS CENTRAS

Socialinė akcija „Užteks tylėt“ keičia požiūrį į ŽIV ir AIDS

Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras su „Eurobasket 2011“ organizatoriais inicijavo projektą „Užteks tylėt“, kurį įgyvendinant daugelyje Lietuvos miestų iki gruodžio 31 d. galima nemokamai ir konfidencialiai atlikti ŽIV testą. Taip pat vienas „Užteks tylėt“ tikslų yra mažinti ŽIV / AIDS stigmą. Rugpjūčio 11 d. sostinės savivaldybėje surengta spaudos konferencija. Tikimasi, kad tokio pat gyventojų dėmesio sulauks ir galimybė nemokami išsitiirti dėl ŽIV.

Pavyzdį parodė krepšininkai

Pristatymo renginyje dalyvavo ne tik krepšininkas Linas Kleiza, bet ir daug muzikos pasaulio žvaigždžių. Projektą pristačiusi Agnė Armoškaitė pagyrė pirmuosius ŽIV testą „išlaikiusius“ krepšininkus - Robertą Javtoką ir Mindaugą Lukauskį.

„Atlikti ŽIV testą nėra gėdinga. Tai rūpinimasis savo sveikata“, - sako Lietuvos krepšinio rinktinės kapitonas Robertas Javtokas, kuris pats atliko ŽIV testą Klaipėdoje. Tikimasi, kad šis R. Javtoko pasiryžimas paskatins ir kitus atlikti testą.

„Sportininkai rūpinasi savo sveikata ir nuolat tikrinasi sveikata, atlieka medicininius tyrimus. Norėčiau kartu su „Eurobasket 2011“ ir Lietuvos krepšinio federacija paraginti taip elgtis kiekvieną Lietuvos pilietį. Tai kelias į sveikesnę ir laimingesnę visuomenę“, - teigia Mindaugas Balčiūnas, Lietuvos krepšinio federacijos generalinis sekretorius.

Išsitiirti dėl ŽIV taip pat ketina ir kiti Lietuvos krepšininkai. „Krepšinis - ne tik sporto šaka ar pramoga. Jis gali būti visuomeniškas ir nešti svarbias žinutes. Tikiuosi, kad bendras „Eurobasket 2011“ ir Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro inicijuotas projektas padės drąsiau pažvelgti į Lietuvoje vis dar aptarimo ir dėmesio stokojančią ŽIV / AIDS problemą“, - sako M. Balčiūnas.

Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro direktorius medicinos mokslų daktaras, docentas Saulius Čaplinskas sako, kad ankstyva ŽIV diagnozė gali padėti užtikrinti ilgą ir visavertį gyvenimą: „Dabar, kai atsirado užtekčiai veiksmingų vaistų, jau diskutuojama, ar ŽIV vis dar išskirtinis daugeliu atžvilgių. Žmonių, gyvenančių su ŽIV ir atsakingai vartojančių jiems paskirtus vaistus, gyvenimo trukmė nesutrumpėja. Jei virusas diagnozuojamas vėlyvos stadijos, tuomet gydymas labai sudėtingas ir žmogaus gyvybei gresia pavojus.“

Žmonės neturėtų gėdytis ar bijoti atlikti ŽIV testo. Tai turėtų tapti įprasto sveikatos patikrinimo dalimi. ŽIV gali plisti per lytinius santykius, jeigu vienas iš partnerių yra užsikrėtęs ŽIV. Taip pat virusas plinta per kraują: naudojant nesterilius švirkštus ar adatas (pvz., vartojant narkotikus, darant tatuiruotes ar veriant auskarus), perpilant kraują. ŽIV

Tęsinys 2 p.

Pradžia 1 p.

užsikrėtusi nėščioji virusą gali perduoti kūdikiui nėštumo, gimdymo ir maitinimo krūtimi metu. Svarbu atkreipti dėmesį, kad infekuotoms motinoms vartojant tinkamus vaistus 99 proc. atvejų kūdikiai neužkrečiami ŽIV.

Padrašino nebijoti kalbėti viešai

Spaudos konferencijoje dalyvavo viešnia iš Estijos Jekaterina Voinova, serganti ŽIV jau dešimtmetį. Viešnia pasidalino savo asmenine patirtimi ir išgyvenimais ir padrašino nebijoti apie ŽIV kalbėti viešai.

„Tuos mitus kuria ir socialinę stigmą palaiko tiek medikai, tiek žiniasklaida. Žmogaus imunodeficito virusas seniai nebėra mirtį nešanti liga. Laiku diagnozuota, ji yra sėkmingai gydoma“.

„Tai yra tokia pat, kaip ir kitos lėtinės ligos, pavyzdžiui, cukrinis diabetas. Pasaulyje vis dar yra neišgydomų ligų, nes joms nėra sukurta vaistų, o ŽIV - sukurti, ir jie yra efektyvūs“, - kalbėjo dešimtmetį jais gydoma ir šiuo metu sveiką dukrelę auginanti J. Voinova.

Viešnia iš Estijos dešimtmetį serga šia infekcija. Tai, jog viešai apie ŽIV kalba vos keletas iš 1761 ja užsikrėtusių Lietuvos gyventojų, rodo, kad jie jaučiasi nesaugūs ir linkę

slėpti diagnozę. Net nuo savo pačių gydytojų. Paviešinę ligą, jie tampa visuomenės „pažymėtaisiais“ arba „atstumtaisiais“. Kaip ir visus kitus mitus, taip ir apie ŽIV / AIDS, palaiko baimė. Ji remiasi pasenusiomis žiniomis arba jų trūkumu. Taigi, ar žinome, ko bijome? Į spaudos konferenciją Vilniuje atvykę ŽIV infekuotuosius vienijančios estų organizacijos atstovai tvirtino, kad tokių, išdrįstančių rodyti savo veidus ir viešai pasisakyti apie savo ligą, jų gimtinėje taip pat yra labai mažai.

„Dauguma žmonių bijo apie tai kalbėti, nes ši infekcija visuomenėje paprastai siejama su narkomanija, prostitucija. Žinau Lietuvoje žmonių, kurie irgi galėtų apie tai pasisakyti, bet pirmiausia turi užsimegzti daug ryšių tarp skirtingų institucijų, tada žmonės įgis pasitikėjimo ir atsivers. Ji kalbėjo ramiu balsu, tačiau virpančios rankos atskleidė jos susijaudinimą. Šiam ji irgi turėjo paaiškinimą; Ne kiekvienas yra lyderis, ne kiekvienas gali kalbėti prieš didelę auditoriją. Be to, ŽIV infekuotasis neprivalo atskleisti savo diagnozės, tai yra jo asmeninis reikalas.“

Jekaterina Voinova labiausiai jaudinasi dėl diskriminacijos. „Tai viena didžiausių problemų, - sako ji. - Iki šiol ši tema yra marginalinė. Mūsų visuomenėje ji siejama su narkomanija, prostitucija, žmonės vis dar laiko tai mirtina liga, bijo gimdyti vaikus.“ Beje, pati Jekaterina neseniai pagimdė kūdikį.

Būti ŽIV nešiotuju - ne gėda

Prieš 20 metų bet kokia žinia apie ŽIV infekuotuosius buvo sensacija. Pamažu kalbos apie tai nutilo, o AIDS pradėta laikyti socialinių rizikos grupių ir neišsivysčiusių šalių problema. Tačiau mitai ir prietarai, lydėję šią ligą, tebėra gajūs mūsų sąmonėje. Vienas iš mitų - ŽIV infekuotas žmogus pasmerktas neišvengiamai ir greitai mirčiai.

„Jau 18 metų gyvenu su ŽIV, ir neketinu greitai mirti, - sakė Igoris Sobolevas, žmonių gyvenančių su ŽIV, asociacijos Estijoje pirmininkas. - Estija šioje srityje, deja, yra lyderė ne tik Baltijos šalyse, bet ir visoje Europoje. Estijoje šiuo metu užregistruota beveik 8000 infekuotų asmenų, o 390 jų jau serga AIDS. Manoma, kad realiai ŽIV infekuoti žmonės sudaro apie 1 proc. visų gyventojų.“

Tęsinys 3 p.

Pradžia 2 p.

Anot I.Sobolevo, apie 60-70 procentų ŽIV užsikrėtusių žmonių Estijoje yra rusakalbiai. Tai siejama su jų socialinio nesaugumo jausmu, integracijos sunkumais, kurie lėmė didesnę narkotikų vartojimą - apie 80 procentų narkotikų vartotojų sudaro rusakalbiai. „Nepaisant augančių ŽIV mastų, Estijoje ši problema vis dar laikoma gėdinga. Iš tiesų nėra nieko gėdinga atlikti testą, ir nieko gėdinga būti ŽIV nešiotoju“, - sako Igoris Sobolevas, nebijantis rodyti savo veido.

„Nežinojau, kad Lietuvoje kalbėti šiuo klausimu yra tabu, - sakė vienas mylimiausių Lietuvos krepšininkų Linas Kleiza. - Mūsų, krepšininkų, sveikata tikrinama labai dažnai, nuolat vyksta seminarai, juose taip pat kalbama apie ŽIV grėsmę. Tas dalykas nėra toli nuo mūsų. NBA krepšinio legendos Magico Johnsono pavyzdys rodo, kad su tuo galima sėkmingai gyventi ir daug nuveikti. Jis atvirai kalbėjo apie tai, ir, manau, kad visi mes turėtume nesigėdyti ir nebijoti atlikti ŽIV testą.“

„Atlikti ŽIV testą nėra gėdinga. Tai rūpinimasis savo sveikata“, - sakė ir Lietuvos krepšinio rinktinės kapitonas Robertas Javtokas, kuris pats atliko ŽIV testą Klaipėdoje.

Turime galvoti ne tik apie save

Nors Lietuvoje ŽIV infekuotųjų kur kas mažiau nei Estijoje (2011 m. gegužės pradžioje Lietuvoje buvo registruotas 1761 ŽIV užsikrėtęs žmogus), tačiau tai nereiškia, kad ši problema mūsų neliečia.

„Kiekvienas seksualiai aktyvus žmogus gali būti rizikos zonoje, - teigė doc. Saulius Čaplinskas.

Infekuotieji vengia apie tai prisipažinti ir taip sudaro sąlygas virusui plisti. „Prieš keletą mėnesių viena šeimos gydytoja papasakojo istoriją, - prisiminė ULAC direktorius Saulius Čaplinskas. - Ilgai ir nesėkmingai gydžiusi vieną ligonį, ji pasiūlė jam atlikti ŽIV testą. Šis atsakė: „Taip, aš žinau, kad sergu AIDS“. Jei mes slėpsime šią informaciją net nuo savo šeimos gydytojų, jei nepadėsime jiems padėti mums, gerų rezultatų tikėtis sunku. Šios akcijos tikslas, kad kiekvienas pasirūpintume savo ir savo artimųjų sveikata.“ Net jei numojame ranką į savo sveikatą, turėtume pagalvoti apie artimuosius. „Virusas užsikrėtusio žmogaus organizme

pradeda daugintis jau antrą parą, tačiau žmogus to gali nežinoti ilgai, - sako S.Čaplinskas. - Tik nusilpus imunitetui, virusas ima viršų prieš imuninę sistemą, nors žmonės net ir tuomet negalavimus palaiko gripo ar kitos ligos požymiais. Reikėtų pagalvoti ne tik apie save, bet ir apie kitus - daugiausiai žmonių užkrečia tie, kurie nežino esą viruso nešiotojai.“

Didžiuosiuose miestuose - nemokami tyrimai

Projektas „Užteks tylėti“ neturi tikslo priversti žmonių atskleisti ligos diagnozės, ypač visuomenei, kuri dar nėra pasirengusi jos priimti. Tačiau svarbiausia mintis yra ta, kad gyventojai, kilus įtarimui, išdrįstų atlikti ŽIV tyrimą.

Nemokamas tyrimas bus atliekamas iki pat šių metų pabaigos visuose Lietuvos miestuose, kuriuose vyks Europos krepšinio čempionatas, - Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje ir Alytuje.

Išorinės stigmos arba gėdos žymės, kurias visuomenė prilipdo ŽIV infekuotiems arba AIDS sergantiems asmenims, nėra vienintelės. Šie žmonės kenčia ir nuo vidinių stigmų, tai yra, jie nuolat gyvena didelėje įtampoje, kad kas nors neatskleistų jų diagnozės, kad jos nesužinotų artimieji ar bendradarbiai, juos kankina baimė susilaukti vaikų, nes ŽIV infekuota motina šią infekciją gali perduoti kūdikiui.

Nors būtent ši yra viena labiausiai pagrįstų baimių, visos kitos dažnai remiasi visuomenėje palaikomais mitais.

„ŽIV galima užsikrėsti arba lytiniu keliu, arba pažeidus odą - vartojant narkotikus, darant tatuiruotes, veriant auskarus nešvariais, sergančiajam naudotais instrumentais. Infekuota moteris virusą gali perduoti savo

Tęsinys 4 p.

ŽIV galima užsikrėsti:

- vartojant narkotikus tokie atvejai
- Lietuvos sudaro 72 proc.;
- homoseksualių bei heteroseksualių lytinių santykių metu;
- darant tatuiruotes;
- perpilant kraują;
- infekuota motina tai gali perduoti savo vaikui gimdymo metu, maitindama krūtimi.

Pradžia 3 p.

kūdikui nėštumo ir gimdymo metu bei maitindama krūtimi", - aiškino S. Čaplinskas, pridurdamas, kad anksčiau tarp medikų juokauta, jog norint „užsidirbti“ ŽIV reikia gerokai padirbėti. Esą iš tiesų gali pakakti vos vieno lytinio akto su infekuotu asmeniu.

Išsitirti dėl ŽIV ragino ir M.Johnsonas

„NBA krepšininkams sveikata tikrinama labai dažnai. Vyksta seminarai, skaitomos paskaitos apie ŽIV ir apie AIDS. Tai ne gėdinga, tai - realybė. To neišvengė ir garsus NBA žaidėjas Magicas Johnsonas, tačiau daug pasiekė ir toliau su šia liga gyvena,“ - teigė dabartinis „Toronto Raptors“ žaidėjas Linas Kleiza.

Visą pasaulį ši žinia sukrėtė 1991-ųjų lapkritį. M.Johnsonas karjerą pradėjo 1979 m., buvo vertinamas kaip vienas geriausių visų laikų pasaulio krepšininkų, buvo daugkartinis NBA čempionas. Nors prieš du dešimtmečius jis nutraukė karjerą, bet po penkerių metų grįžo į „Los Angeles Lakers“ gretas. 1992 m. kartu su JAV nacionaline rinktine šaliai jis parvežė Barselonos olimpinių žaidynių auksą.

„Magicas Johnsonas kalbėjo apie šią problemą ir stipriai sumažino štigimą ne tik JAV, bet ir visame pasaulyje. Pasitikrinti dėl ŽIV tuomet jau tapo nebe gėdinga. Krepšininkas kasdien vartoja vaistus ir virusas jo organizme praktiškai nebeaptinkamas - tapo nebeužkrečiamas lytinių santykių metu“, - aiškino Saulius Čaplinskas.

Iniciatyvoms - garsūs plojimai

Baigiantis spaudos konferencijai, krepšininkų pavyzdžiu nutarė pasekti ir TV3 žurnalistas, sporto komentatorius Robertas Petrauskas - jis pasižadėjo tuoj pat atlikti kraujo testą. Jo iniciatyva buvo pasitikta garsiais plojimais.

Nemokamą ŽIV tyrimą atlikti galite

Vienintelis būdas sužinoti, ar asmuo užsikrėtęs žmogaus imunodeficito virusu, yra atlikti ŽIV tyrimą. Pirminių tyrimų dėl ŽIV galima atlikti pas savo šeimos gydytoją ir žemiau nurodytose vietose. Gavus teigiamą tyrimo rezultatą, kraujo mėginys siunčiamas atlikti patvirtinamąjį tyrimą.

Nemokamai, anonimiškai ŽIV tyrimą žemiau nurodytose vietose kviečiame atlikti iki 2011 m. gruodžio 31 d.

Ligų diagnostikos laboratorija **ENDEMIK: Vilniaus filialas, Kareivių g. 9**, darbo laikas: I–V 7.30–20 val., VI 9–14 val., VII nedirba, Tel.: (8 5) 273 78 00 / mob.: +370 620 11 557

Kauno filialas, Savanorių pr. 177, darbo laikas: I–V 8–19 val., VI 10–14 val., VII nedirba, Tel.: 8 700 55 223 / mob.: +370 620 11 551

Klaipėdos filialas, Sodų g. 3-7, darbo laikas: I–V 8–19, VI 10–14, VII nedirba, Tel.: 8 700 55 223 / mob.: +370 620 11 52

Šiaulių filialas, S.Daukanto g. 90,

darbo laikas: I–V 8–19 val., VI 10–14 val., VII nedirba, Tel.: 8 700 55 223

Panevėžio filialas, Smėlynės g. 19-1, darbo laikas: I–V 8–18 val., VI 10–14 val., VII nedirba, Tel.: 8 700 55 223

Alytaus filialas, Naujoji g. 48, darbo laikas: I–V 8–18 val., VI 10–13.30 val., VII nedirba, Tel.: 8 700 55 223 / mob.: +370 620 11 556

Vilniuje: Šeimos klinika SANITAS FAMILIAE Žirmūnų g. 70, darbo laikas: I–V 8–19 val., Tel.: (85) 277 17 00

Klaipėdoje: Medicinos centras LORNA Naujojo Uosto g. 14, darbo laikas: I–V 8–18 val., Mob.: +370 618 09 304

Kaune: Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė, Kauno klinikos, Šeimos medicinos klinika Vytauto pr. 49, darbo laikas: I–V 8–11 val., Tel. +370 37 32 66 70

ŽIV/AIDS: medicina vakar ir šiandien

Pirmą kartą AIDS diagnozuotas 1981 metais JAV, nors manoma, kad žmogaus imunodeficito virusas atsirado ir pasaulyje paplito daug anksčiau nei XX amžiaus devintąjį dešimtmetį. 1984 metais mokslininkai įrodė, kad ŽIV sukelia AIDS.

Atradus naują mirtinos ligos sukėlėją, buvo sutelktos visos pajėgos, kad būtų sukurti metodai jam iširti, gydymo būdai ir prevencinės priemonės. Inovatyvios biofarmacijos bendrovės nuleidžia rankų ir labai atsakingai ieško vis naujesnių ir tobulesnių priemonių, kurios leistų kuo anksčiau nustatyti virusą, efektyviai gydyti ligą ir taip suteikti kiek įmanoma ilgesnį ir visavertiškesnį gyvenimą infekuotiems asmenims.

Pirmasis ŽIV nustatymo metodas sukurtas 1985 metais. Nuo to laiko pasaulyje nustatyta daugiau kaip 65 milijonai ŽIV infekuotų asmenų.

ŽIV nustatymo metodai varijuoja nuo express metodų, kuriems pakanka vieno kraujo lašo, kad būtų įmanoma pasakyti, ar organizme yra virusas, iki sudėtingų laboratorinių tyrimų. Iki šiol paprastai taikomi metodai, kuriais aptinkama ŽIV antikūnų arba ŽIV genetinės medžiagos DNR arba RNR. Antikūnai organizme randami ne iš karto, kai užsikrečiama, o praėjus 3–4 savaitėms ar net keliems mėnesiams. Periodas nuo užsikrėtimo iki nustatomo kiekio antikūnų atsiradimo vadinamas inkubaciniu, arba lango, periodu, šiuo metu susidaro sąlygos virusui toliau plisti, nes užsikrėtęs asmuo dar nežino, kad yra viruso nešiotojas. Šią spragą užpildė viena iš ŽIV / AIDS tyrimų srityje lyderiaujančių farmacijos bendrovių „Abbott“, kuri 2010 metais pristatė naują ketvirtos kartos ŽIV nustatymo sistemą, vadinamą „ARCHITECH HIV Ag/Ab Combination Assay“. Ji skirta ne tik suaugusiems pacientams, bet ir vaikams, besilaukiančioms moterims. Naudojant šią sistemą galima nustatyti ne tik ŽIV antikūnus, bet ir antigenus, o tai maždaug 20-ia dienų paankstina ŽIV nustatymą.

Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis, 2010 metais 6,6 milijono žmonių iš žemo ir vidutinio pragyvenimo šalių buvo gydomi antiretrovirusiniais (ARV) medikamentais, iš jų 420 000–460 000 vaikų. Šie skaičiai parodo vieną didžiausių metinių augimų, nes 2009 metais ŽIV gydymas prieinamas tebuvo 1,4 milijono pacientų. Standartinis ŽIV infekcijos gydymas – gydymas mažiausiai trijų antiretrovirusinių preparatų deriniu, o tai dar visai nešėnai reiškė, kad pacientas per parą turi išgerti sauja vaistų. Šiuo metu pasaulyje užregistruota daugiau kaip 30 vaistinių preparatų ŽIV infekcijos ir su ja susijusių būklių

prevencijai ir gydymui, dar maždaug 100 yra nuodugnai tiriami.

Gerėjant gydymo prieinamumui ir plečiantis jo galimybėms, gydymo inovacijos taip pat nestovi vietoje. Vienas iš PSO 2011–2015 metų strategijos tikslų yra ne tik naujų medikamentų kūrimas, bet ir gydymo optimizavimas (fiksotų dozių kombinuotų formų kūrimas, pediatriinių vaisto formų kūrimas, pirmos ir antros eilės vaistų kombinavimas). JAV maisto ir vaistų valdyba jau patvirtino "Complera" – tabletę, vartojamą kartą per dieną, kurios sudėtyje yra "Truvada" (tenofoviras/FTC) ir "Edurant" (rilpivirinas) medikamentų. Šie vaistai vienoje piliulėje yra panašūs į pirmiau sukurtą kombinuotą tabletę "Atripla", kurios sudėtyje yra "Truvada" ir "Stocrin" (efavirenz) medikamentų. 2011 m. liepą paskelbta apie planus sukurti dar vieną naujieną kombinuotų vaistų pramonėje – tabletę, kurios sudėtyje būtų lopinaviras, ritonaviras and 3TC (lamivudinas). Toks išradimas palengvintų paciento gyvenimą, nes tai sumažintų tablečių, kurias reikia suvartoti kasdien, skaičių. Taip pat planuojama pradėti kurti vieno pirmųjų proteazės inhibitorių „Norvir“ naują vaistinę formą – miltelius, kuriuos būtų galima tirpinti vandenyje arba įmaišyti į maistą. Tai padėtų pacientams lengviau vaistą vartoti ir įsisavinti, taip pat palengvintų vaisto dozavimą vaikams.

2010 metais buvo paskelbti klinikinio tyrimo duomenys apie ARV vaistų apsaugos efektyvumą asmenims, kuriems yra didesnė rizika užsikrėsti ŽIV (asmenims, kurie gyvena kartu su infekuotais partneriais). Nustatyta, kad tik 1 tabletė per parą gali užtikrinti apsaugą nuo užsikrėtimo ŽIV. Tyrimai tęsiasi.

Tačiau tam, kad būtų nugalėtas ŽIV / AIDS, vien tyrimų ir gydymo nepakanka. Dviem pacientams, pradėjusiems gauti ŽIV gydymą, tenka penki naujai infekuoti asmenys, todėl manoma, kad vakcinacija yra viena pagrindinių ir esminių kovos su ŽIV / AIDS priemonių. Tarptautinė AIDS vakcinacijos iniciatyva (International AIDS Vaccine Initiative (IAVI) apskaičiavo, kad vakcina, kuri būtų 50 % veiksminga ir kuria būtų vakcinuota 30 % populiacijos, gali 34 % sumažinti naujų ŽIV atvejų skaičių per 15 metų. ŽIV greitai mutuoja, ir tai labai apsunkina mokslininkų darbą, tačiau, nepaisant visko, šiuo metu 33 vakcinacijos yra kūrimo ir tyrimų stadijos.

Biuletenį parengė ULAC ŽIV/AIDS, LPI, hepatitų epidemiologinės priežiūros bei švietimo ir komunikacijos skyriaus specialistai

Ar žinojote, kad...

* Lietuvoje kas ketvirtą dieną nustatomas ŽIV užsikrėtęs žmogus, nors manoma, kad ŽIV nešiojančių asmenų gali būti daugiau.

* Didžiausią rizikos užsikrėsti grupę sudaro jauni žmonės apie 80 %. ŽIV užsikrėtusių asmenų Lietuvoje yra 20-40 metų.

* Infekuotoms motinoms vartojant tinkamus vaistus 99 proc. atvejų kūdikiai neužkrečiami. Tarp visų

ŽIV atvejų Lietuvoje 0,05 % sudaro perinatalinis (iš mamos vaikui) viruso perdavimas.

* Moterų ir vyrų, užsikrėtusių ŽIV, santykis Lietuvoje - 1:5.

* Latvijoje pagal 2011 m. statistiką užsikrėtusių ŽIV infekcija yra apie 5000, iš kurių apie 1000 žmonių jau susirgo paskutine ŽIV infekcijos stadija - AIDS.

* Estijoje kasdien nustatomi 2 ŽIV užsikrėtę asmenys.